

TÜRK OTOMOTİV SANAYİ ve BAZI TAŞITLARDA KULLANILAN (IV) SAYILI LİSTEDEKİ MALLAR İÇİN ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ İADESİ

SPECIAL CONSUMPTION TAX REFUNDS FOR TURKISH
AUTOMOTIVE INDUSTRY AND SUBSTANCES IN THE LIST OF (IV)

Ertuğrul TURAN*

ÖZ

Otomotiv sanayi yarattığı katma değer, istihdama ve ihracata katkısı, vergi gelirleri ve birçok sektörde talep yaratıcı durumu ile ülke ekonomileri açısından büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda, motorlu taşıt imalatında özel tüketim vergisi yükünün azaltılarak otomotiv sanayinin daha rekabetçi kılınması amacıyla, 7103 sayılı Kanununun 60'ıncı maddesi ile 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa 9/A maddesi eklenmiş olup, 01/04/2018 tarihinden itibaren, Kanuna ekli (II) sayılı listede yer alan çekici, minibüs, otobüs, binek otomobil, kamyon, motosiklet gibi taşıtların imalinde kullanılan (IV) sayılı listedeki radyo, hoparlör, monitör, uzaktan kumanda cihazı gibi malların alış faturaları ve benzeri belgeleri üzerinde gösterilen ve beyan edilip ödenen özel tüketim vergisinin, (II) sayılı listedeki malların sanayi sicil belgeli imalatçısına iade edilmesine imkan tanınmıştır.

Anahtar Kelimeler: İmalat, Taşıt, Özel Tüketim Vergisi, İade.

ABSTRACT

The automotive industry is of great importance for the added value it creates, its contribution to employment and exports, tax revenues and the creative situation of demand in many sectors and the economies of the country. In this context, Article 9 of the Law No. 7103 and Article 9 / A of the Special Consumption Tax Law No. 4760 have been added to make the automotive industry more competitive by reducing the special consumption tax burden in the production of motor vehicles. As of 01/04/2018, goods such as radio, loudspeaker, monitor, remote control device in list (IV) used in the manufacture of vehicles such as tow trucks, minibuses, buses, passenger cars, lorries and motorcycles in the list (II) attached to the Law. The excise tax shown and declared and paid on the purchase invoices and similar documents is allowed to be returned to the industrial certified manufacturer of the goods listed in (II).

Keywords: Manufacturing, Vehicle, Special Consumption Tax, Return.

* Vergi Müfettiş Yardımcısı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, ertugrul.turan@vdk.gov.tr

GİRİŞ

İmalat sanayi, bir ülkenin ekonomik gelişme sürecindeki en temel göstergelerinden biridir. Otomotiv sanayi ise, motorlu karayolu taşıtlarının üretildiği bir sanayi dalı olarak karşımıza çıkmaktadır. Küreselleşen iş dünyasında otomotiv sanayinin önemi artmakta ve artan bu önem karşısında ülkemizde de bu endüstrisinin geliştirilmesi amacıyla çeşitli vergi politikalarıyla bazı vergi teşvikleri yürürlüğe konulmaktadır.

4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun¹ "Vergi İndirimi" başlıklı 9'uncu maddesiyle, vergiye tabi malların, yer aldığı listedeki başka bir malın imalinde kullanılması halinde ödenen verginin, ödenecek vergiden indirilmesi suretiyle ÖTV'nin her mal için bir kez uygulanması öngörülmüştür. Bu maddeye göre, ÖTV'ye tabi olarak (IV) sayılı listede bulunan malların alış faturalarında gösterilen ÖTV, bu malların (II) sayılı listedeki taşıtların imalatında kullanılması halinde, girdi mal ile çıktı malın aynı listede yer almadığından, alım esnasında yüklenilen ÖTV'nin taşıtın satımı anında ödenecek olan ÖTV'den indirimi mümkün bulunmamaktadır. Bu nedenle, başta otomobil imalatçıları olmak üzere birçok taşıt imalatçısı, taşıtları üretirken kullandıkları radyo, hoparlör, monitör ve navigasyon gibi cihazlar için ÖTV ödemekte ve akabinde üretilen taşıtlar bayileri tarafından satıldığında, bu kez de taşıtın tüm bedeli üzerinden yeniden ÖTV hesaplandığından ilave bir vergi yüküyle karşı karşıya kalmaktaydılar.

7103 sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun² 60'ıncı maddesi ile 01/04/2018 tarihinden itibaren geçerli olmak

üzere, Özel Tüketim Vergisi Kanununa eklenen 9/A maddesi uyarınca; ÖTV Kanununa ekli (II) sayılı listenin belirlenen G.T.İ.P. numaralarında yer alan taşıtların imalatında kullanılan (IV) sayılı listedeki malların alış faturaları ve benzeri belgeleri üzerinde gösterilen ve beyan edilerek ödenen ÖTV'nin, (II) sayılı listedeki malların imalatçısına iade edilmesi uygulamasına geçilmiştir. Bu çalışmamızda, Türk otomotiv sanayi gelişimi, üretimi ve ihracatı ile getirilen ÖTV iade uygulamasının usul ve esasları tarafımızca yapılan bir takım araştırmalar çerçevesinde açıklanmaya çalışılmıştır.

1- TÜRK OTOMOTİV SANAYİ GELİŞİMİ, ÜRETİMİ ve İHRACATI

Otomotiv sanayi yarattığı katma değer, istihdama ve ihracata olan katkısı, vergi gelirleri ve birçok sektörde talep yaratıcı durumuyla ekonomiler açısından büyük önem taşımakta olup, ayrıca sektör Türkiye açısından gelişmiş teknolojilerin transferinde de önemli bir rol oynamaktadır.³

Türkiye'de otomotiv sanayisine ilişkin ilk teşebbüslerden biri, Koç Ticaret Şirketi'nin Ford Motor Company'nin Türkiye Genel Temsilciliğini alması ile gerçekleştirilmiştir.⁴ 1990'ların başından itibaren Türkiye'nin AB ile yakın ilişkiler içine girmesi ve oluşturulan cazip yatırım teşvik sistemi ile yaşanan yatırım atağı, sanayiye yönelik doğrudan yatırımlara hız kazandırmıştır. Sanayiye yönelik doğrudan yatırımların özellikle Uzak Doğu markaları (*Toyota, Honda, Hyundai*) tarafından yapıldığı dikkate alındığında, bu yatırımların sadece Türkiye'nin iç pazarına yönelik olma-

¹ 12/06/2002 tarih ve 24783 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

² 27/03/2018 tarih ve 30373 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

³ Doç.Dr. Rüştü Kayar, Erkan Yılmaz, Dünya ve Türkiye Otomotiv Sanayi Üzerine Genel Bir Değerlendirme, Selçuk Üniversitesi Akşehir Meslek Yüksek Okulu Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 2, Sayı 7, s. 1, 2016.

⁴ Gökhan Özdamar, Mesut Albeni, Türkiye Otomotiv Sanayisi Dış Ticaret Rekabet Gücü Üzerine Bir İnceleme, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı 13, s. 193-216, 2011.

diği, aynı zamanda Avrupa pazarının da yatırım kararlarında önemli rol oynadığı görülmektedir.⁵ Türkiye’de otomotiv sanayii, kurulduğu 1960’lı

yıllardan bugüne önemli aşamalardan geçmiş olup, söz konusu aşamalara aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.⁶

Dönemi	Türk Otomotiv Sanayi Gelişim Aşamaları
1960	İthal ikamesi amaçlı traktör ve ticari araçların montaj üretimi
1970	Aksam parça üretimine yönelik yerleşirme ve otomobil üretimi
1980	Kapasite ve teknoloji yatırımları
1990	Küresel rekabette yeniden yapılanma ve küresel sanayi entegrasyonu
2000	Daha yüksek katma değerli tasarım, üretim ve sürdürülebilir rekabet
2007-2013	AR-GE ve inovasyon alanlarında Devlet yardımlarının yetkinliği
2014-----	Sanayi ve ihracat strateji planlarının oluşturulması ve 2023 vizyonu.

Otomotiv Sanayi Derneği tarafından 2018 yılı için hazırlanan “*Otomotiv Sanayi Genel İstatistik Bülteni*”⁸ incelendiğinde, 2013-2017 yılları arasında otomotiv sanayi firmalarının Türk otomotiv sanayisindeki üretim miktarları tarafımızca aşı-

ğıda gibi hazırlanan tabloda gösterilmiştir. Tabloda yer alan taşıtlar otomobil, kamyon, kamyonet, otobüs ve minibüsten oluşmaktadır. Söz konusu taşıt türleri içinde en fazla üretimi yapılan otomobil olmuştur.

2013-2017 Türk Otomotiv Sanayi Üretim Miktarları (Adet)					
Firmalar/Modeller	2013	2014	2015	2016	2017
A.I.O.S. (Anadolu Isuzu)					
<i>Kamyonet</i>	0	2.692	4.012	2.239	2.542
<i>Kamyon</i>	2.868	3.073	4.663	1.648	2.569
<i>Otobüs</i>	58	151	462	236	353
FORD OTOSAN					
<i>Otomobil</i>	0	9.790	21.083	24.514	25.844
<i>Kamyon</i>	6.293	7.955	10.956	4.862	6.000
<i>Minibüs</i>	36.874	33.864	45.453	43.273	287.355
<i>Kamyonet</i>	238.120	193.073	257.130	261.100	53.806
HONDA TÜRKİYE					
<i>Otomobil</i>	14.813	11.633	12.667	15.163	28.742
HYUNDAI ASSAN					
<i>Otomobil</i>	102.020	203.157	226.500	230.010	226.979
KARSAN					
<i>Minibüs</i>	990	3	0	0	0

⁵ Altan Alpay, Otomotiv Sanayimize Devlet Müdahaleleri ve Gümrük Birliği Sonrası Teknik Mevzuat, Makine Mühendisleri Odası Yayın No:198, s. 8-11, Bursa.

⁶ Anonim, Otomotiv Sanayi Çalışma Grubu Raporu, T.C. Kalkınma Bakanlığı, Onuncu Kalkınma Planı, Türkiye’de Geçmişe Dönük Değerlendirme, s. 4 Ankara, 2014/b.

⁷ Otomotiv Sanayi Derneği(OSD), Otomotiv Sanayi Genel İstatistik Bülteni, s. 5-7, 2018, Erişim Tarihi:09 Eylül 2018.

<i>Kamyon</i>	836	1.544	1.625	1.142	1.230
<i>Otobüs</i>	576	43	384	91	180
<i>Kamyonet</i>	10.084	25	4.628	4.262	4.290
M.A.N. TÜRKİYE					
<i>Otobüs</i>	1.300	1.051	1.743	1.826	2.145
M.BENZ TÜRK					
<i>Otobüs</i>	4.001	3.686	4.253	4.231	3.792
<i>Kamyon</i>	18.394	18.519	19.688	9.885	13.351
OTOKAR					
<i>Minibüs</i>	40	12	0	0	0
<i>Kamyon</i>	362	359	531	0	430
<i>Kamyonet</i>	555	423	553	706	465
<i>Otobüs</i>	1.224	406	714	665	493
OYAK-RENAULT					
<i>Otomobil</i>	331.694	318.246	339.240	340.000	365.002
TEMSA					
<i>Otobüs</i>	1.186	1.105	1.233	1.034	1.203
<i>Kamyon</i>	1.175	0	0	979	1.152
TOFAŞ					
<i>Otomobil</i>	82.817	59.109	75.644	193.530	216.437
<i>Kamyonet</i>	161.797	163.698	202.610	189.965	167.737
TOYOTA					
<i>Otomobil</i>	102.260	131.504	115.893	151.236	279.902

Yukarıdaki tablo verilerine bakıldığında, Türkiye'deki otomotiv piyasasının son yıllarda kendini geliştirerek büyümekte olduğu görülmektedir. Konu ile ilgili olarak Türkiye Sınai Kalkınma Bankası tarafından 2017 Ocak tarihli olarak hazırlanan Otomotiv Sektör Raporu⁸ incelendiğinde;

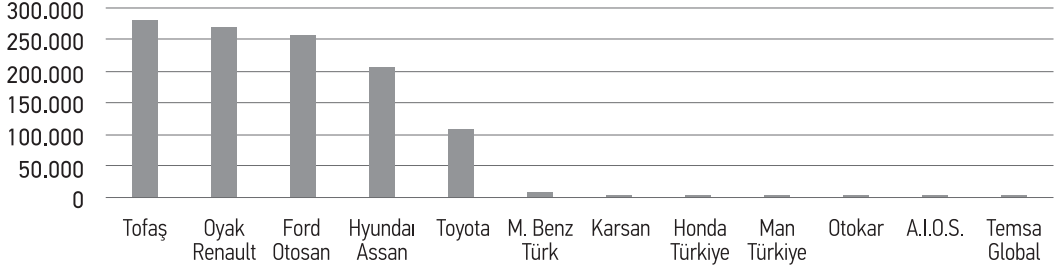
- Türk Otomotiv sektöründeki 1 dolarlık katma değer artışının, toplam ekonomide 3 dolarlık katma değer artışı sağladığı,

- Otomotiv sektörünün Türkiye'nin en fazla AR-GE harcaması yapan sektörü olduğu,
- Türkiye'nin 2016 yılındaki araç üretiminin 1 milyon 456 adede ulaştığı bilgileri elde edilmiştir.

Yine aynı raporda belirtildiği üzere, Türkiye'de otomotiv sektöründe faal olan firmaların ihracat verileri incelenerek tarafımızca aşağıdaki gibi hazırlanan tabloda firma bazında ihracat rakamları adet olarak gösterilmiştir.

⁸ Sercan Pişkin, Türkiye Sınai Kalkınma Bankası Otomotiv Sektör Raporu, s. 7-73, Ocak 2017.

Türkiye'de Firmalar Bazında İhracat Rakamları-2016

Kaynak: Türkiye Sınai Kalkınma Bankası Otomotiv Sektör Raporu-2016

Yukarıdaki tablo verilerine bakıldığında ise, ülkemizde otomotiv ihracatı konusunda ilk beşte yer alan firmaların sırasıyla Tofaş, Renault, Ford, Hyundai ve Toyota olduğu anlaşılmaktadır. 4760 sayılı ÖTV Kanununa eklenen 9/A maddesi genel gerekçesinde; “Ülkemizde üretilen taşıtlarda kullanılan hoparlör, radyo, monitör gibi mallar için ödenen ÖTV'nin Hazine ve Maliye Bakanlığınca ilgili imalatçıya iade edilmesine imkan tanınması, böylelikle motorlu taşıt imalatında ÖTV yükünün azaltılarak otomotiv sanayinin daha rekabetçi kılınmasının” amaçlandığı belirtilmiştir.⁹

2- (II) SAYILI LİSTEDEKİ BAZI TAŞITLARIN İMALATINDA KULLANILAN (IV) SAYILI LİSTEDEKİ MALLAR İÇİN ÖDENEN ÖTV'NİN İADESİNE İLİŞKİN USUL ve ESASLAR

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununda,¹⁰ karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlamak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemler hakkında düzenlemeler yapılmıştır. Mezkur Kanunun 3'üncü maddesinde *taşıt, karayolunda insan, hayvan ve yük taşımaya yarayan araç*, bunlardan; makine ile yürütülenlere “*motorlu taşıt*”, insan ve

hayvan gücü ile yürütülenler ise “*motorsuz taşıt*” olarak tanımlanmıştır. Otomobil, kamyon, otobüs ve motosiklet motorlu taşıt örneklerindedir.

ÖTV Kanununa ekli (II) sayılı listede yer alan çekici, minibüs, otobüs, binek otomobil, kamyon, motosiklet gibi taşıtların imalatında kullanılan (IV) sayılı listedeki radyo, hoparlör, monitör, uzaktan kumanda cihazı gibi malların(*girdilerin*) alış faturaları ve benzeri belgeleri üzerinde gösterilen ve beyan edilip ödenen ÖTV'nin, (II) sayılı listedeki malların imalatçısına(*taşıtın üreticisine*) iade edilmesi imkanı getirilmiş olup, iade uygulamasının usul ve esasları hakkında Özel Tüketim Vergisi (II) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair 4 seri No.lu Tebliğ¹¹ yayımlanmıştır.

Söz konusu Tebliğin “II-İstisnalar ve Vergi İndirimi” kısmının başlığı “II-İstisnalar, Vergi İndirimi ve Verginin İadesi” şeklinde değiştirilerek aynı kısma ‘*Bazı Taşıtların İmalinde Kullanılan (IV) Sayılı Listedeki Mallar İçin Ödenen ÖTV'nin İadesi*’ bölümü eklenmiştir.

Bu kapsamda, Özel Tüketim Vergisi Kanununun ilgili hükümleri ve değişikliklerin yer aldığı söz konusu Tebliğ açıklamaları dikkate alınarak getirilen yeni vergi iadesi uygulaması aşağıda başlıklar halinde açıklanmıştır.

⁹ <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss533.pdf> Erişim Tarihi:11 Eylül 2018.

¹⁰ 13/10/1983 tarih ve 18195 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹¹ 12/05/2018 tarih ve 30419 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

2.1- ÖTV Kanununa Ekli (II) ve (IV) Sayılı Listelerde Verginin Konusu, Vergiyi Doğuran Olay, Bu Listelerde Yer Alan Mallar ve G.T.İ.P. Numaraları

Özel Tüketim Vergisi, sadece belirli mal gruplarının vergilendirildiği, tek aşamalı, az sayıda yükümlüsü olan ve yönetimi kolay bir vergi olarak tanımlanmakta olup,¹² mükelleflerin beyanları üzerine tarh edilmektedir. ÖTV beyannameleri elektronik ortamda gönderilir ve beyanname vermek mecburiyetinde olan mükellefler de beyan ettikleri ÖTV'yi beyanname verme süresi içinde ödemek durumundadırlar.

4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun "Verginin Konusu" başlıklı 1'inci maddesinde; "*Kanuna ekli; (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tabi olanların ilk iktisabı, (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tabi olmayanların ise ithalatı veya imal ya da inşa edenler tarafından teslimi veya özel tüketim vergisi uygulanmadan önce müzayede yoluyla satışı, bir defaya mahsus olmak üzere, özel tüketim vergisine tabidir.*" hükmü bulunmaktadır.

ÖTV kapsamına giren mallar, Kanuna ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı listelerde Türk Gümrük Tarife Cetvelinde yer alan G.T.İ.P. numaraları itibarıyla tespit edilmiştir. Bu malların tarife numaralarında veya tanımlarında ÖTV Kanununa ekli listeler dışında yapılacak değişiklikler ÖTV Kanununun uygulanmasında hüküm ifade etmemektedir.

Yine mezkur kanunun 1'inci maddesinde, Kanuna ekli (IV) sayılı listede yer alan malların ithali veya imal edenler tarafından teslimi ile ÖTV uygulanmadan önce müzayede yoluyla satışı, bir defaya mahsus olmak üzere, ÖTV'ye tabi olduğu belirtilmiştir.

Özel Tüketim Vergisi Kanununun 2'nci maddesinde ise ithalat, verginin konusuna giren

malların Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesine girişi olarak, motorlu araç ticareti yapanlar ise, (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tabi olanları imal, inşa veya ithal edenler ile fabrika, ana bayi, bölge bayii, bayi, yetkili satıcı ve acenteler ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca bu nitelikte oldukları tespit edilenler olarak ifade edilmiştir.

Ayrıca mezkur Kanunun 3'üncü maddesine göre, "*vergiyi doğuran olay*"; "*mal teslimi ve ilk iktisap hallerinde malın teslimi veya ilk iktisabı veya malın tesliminden önce fatura veya benzeri belgeler verilmesi hallerinde, bu belgelerde gösterilen miktarla sınırlı olmak üzere fatura veya benzeri belgelerin düzenlenmesi, İthalatta ise, 4458 sayılı Gümrük Kanununa*¹³ göre gümrük yükümlülüğünün doğması" şeklinde tanımlanmıştır.

ÖTV Kanununun 11'inci maddesinin (3) numaralı fıkrasında da, "*Kanununa ekli (IV) sayılı listedeki mallar için verginin matrahı, bu malların teslimi ve ithali ile ÖTV uygulanmadan önce müzayede yoluyla satışında, hesaplanan ÖTV hariç KDV matrahını oluşturan unsurlardan teşekkül eder.*" hükmü mevcuttur. Aksesuar olarak tanımlanan unsurların ÖTV matrahına dahil edilip edilmeyeceği konusunda verilen bir özelge de;

"ÖTV matrahına esas alınacak KDV matrahının tespitinde, 3065 sayılı KDV kanunu¹⁴ hükümlerinin dikkate alınacağı, KDV Kanununun 24. maddesinde KDV matrahı, teslim veya ithal edilen malın bedeli ile birlikte teslim alanın gösterdiği yere kadar satıcı tarafından yapılan taşıma, yükleme ve boşaltma giderleri, ambalaj giderleri, sigorta, komisyon ve benzeri gider karşılıkları ile vergi, resim, harç, pay, fon karşılığı gibi unsurlar, vade farkı, fiyat farkı, faiz prim gibi çeşitli gelirler ile servis ve benzeri adlar altında sağlanan her türlü menfaat, hizmet ve değerlerden oluşacağı, satışı yapılan araçlara eklenen ve aracın

¹² <https://www.dunya.com/kose-yazisi/ozel-tuketim-vergisi-on-yasinda/14444> , Erişim Tarihi:10 Eylül2018

¹³ 04/11/1999 tarih ve 23866 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁴ 02/11/1984 tarih ve 18563 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

değerini arttırıcı nitelikteki opsiyonel aksesuarların (otomatik ayna, çelik jant, metalik boya vb.) araç satışına ilişkin faturaya dahil edilmesi ve bu aksesuarlara ait tutarların ÖTV matrahına dahil edilmesi gerekmektedir.” şeklinde açıklamalarda bulunulmuştur.¹⁵ İlgili kanun hükümleri ve özelle açıklamaları dikkate alındığında, KDV matrahına ÖTV'nin de dahil olduğu anlaşılmaktadır.

4760 sayılı ÖTV Kanununun 12'nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında, Kanuna ekli listelerde yer alan mallardan, karşılarında belirtilen tutar ve/veya oranlarda ÖTV alınacağı hükme bağlanmış olup, (IV) sayılı listedeki bütün mallar için nispi vergi oranı öngörülmüştür.

Bununla birlikte, Kanunun 14'üncü maddesine göre, “Kanuna ekli (IV) sayılı listede yer alan malların tesliminde vergilendirme dönemi, faaliyette bulunulan takvim yılının birer aylık dönemleridir. (IV) sayılı listedeki mallara ilişkin ÖTV beyannameleri ise, vergilendirme dönemini izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar KDV yönünden bağlı olunan vergi dairesine verilir ve beyan edilen ÖTV beyanname verme süresi içinde ödenir.” hükmü bulunmaktadır. Ayrıca Kanunun 15'inci maddesinde, vergiye tabi işlemlere ait ÖTV'nin, fatura ve benzeri belgelerde ayrıca gösterilmesinin zorunlu olduğu da belirtilmiştir.

ÖTV Kanununa ekli (II) sayılı listede; yarı römorklar için çekiciler, binek otomobilleri ve esas itibarıyla insan taşımak üzere imal edilmiş motorlu taşıtlar, eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar, özel amaçlı motorlu taşıtlar, motosiklet, helikopter, uçak, gemi, yat, eğlence ve spor tekneleri gibi taşıtlara, Kanuna ekli (IV) sayılı listede ise; genel itibarıyla, kozmetik ürünleri, klimalar, ısıtıcılar, beyaz eşyalar, küçük ev aletleri, cep telefonu, telsiz-telefon cihazları, mikrofon, hoparlör, kulaklık, ses kayıt ve çalma cihazları, televizyon, kamera, ses ve görüntü cihazları, uzaktan

kumanda cihazı, tabancalar ve diğer ateşli silahlar gibi mallara yer verilmiştir.

Özel Tüketim Vergisi Kanununa 7103 sayılı Kanunla eklenen 9/A maddesinde “ Bu Kanuna ekli (II) sayılı listenin 8701.20, 87.02, 87.03, 87.04, 87.11 G.T. İ.P. numaralarında yer alan malların imalinde kullanılan (IV) sayılı listedeki malların alış faturaları ve benzeri belgeler üzerinde gösterilen ve beyan edilen özel tüketim vergisi, (II) sayılı listedeki malların imalatçısına iade edileceği” hüküm altına alınmıştır.

Türk Gümrük Tarife Cetveli, Dünya Gümrük Örgütü bünyesinde uluslararası ticarete konu eşyaların sınıflandırılmasında yeknesaklığı sağlamak amacıyla “Türk Gümrük Tarife Cetveli Hakkında Kanuna”¹⁶ dayanılarak, her yıl ilgili makam tarafından yenilenerek kabul edilen ulusal, eşya ve ekonomik değer sınıflandırma indeksidir. ÖTV kapsamına giren mallarda, Kanuna ekli listelerde Türk Gümrük Tarife Cetvelinde yer alan Gümrük Tarife İstatistik Pozisyon (G.T.İ.P.) numaraları itibarıyla tespit edilmektedir.

Ülkemizde bir malın Türk Gümrük Tarife Cetvelinin hangi pozisyon numarasında sınıflandırıldığı belirlenmesinde yetkili kurum Ticaret Bakanlığı olup, yükümlülerin bu husustaki talepleri, bu Bakanlığın Bölge Müdürlükleri tarafından ilgili mevzuatı çerçevesinde sonuçlandırılmaktadır.

ÖTV Kanunu 9/A maddesi ile getirilen vergi iadesi hakkından, sadece ÖTV Kanununa ekli (II) sayılı listenin aşağıdaki tabloda belirtilen Gümrük Tarife İstatistik Pozisyon numaralarında yer alan taşıtların imalatında kullanılan (IV) sayılı listedeki mallarla sınırlı olmak üzere, söz konusu taşıtların sanayi sicil belgesine haiz imalatçıları yararlanabilecektir. Buna göre, Kanuna ekli (II) sayılı listede 8701.20, 87.02, 87.03, 87.04 ve 87.11 G.T.İ.P. numaralarındaki taşıtlar aşağıdaki tabloda ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

¹⁵ Gelir İdaresi Başkanlığı Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı'nın 03.01.2012 tarih B.07.1.GİB.4.06.17.01-ÖTV-2010:11-02/-12 sayılı Özelgesi.

¹⁶ 14/05/1964 tarih ve 11711 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

ÖTV KANUNUNA EKLİ (II) SAYILI LİSTE	
G.T.İ.P. No	Mal(Taşıt) Tanımı
8701.20	Yarı römorklar için çekiciler, -Tır çekicisi
87.02	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus(<i>sürücü dahil</i>) motorlu taşıtlar, - Minibüs - Midibüs – Otobüs
87.03	Binek otomobilleri ve esas itibarıyla insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar
87.04	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar, -Kamyon -Açık veya kapalı kasa kamyonet
87.11	Motosikletler

Ayrıca, 8 seri No.lu Gümrük Genel Tebliği¹⁷ ve ekinde yayımlanan sınıflandırma kararında; sedan, hatchback, coupe, station wagon, limuzin, spor, üstü açık otomobiller, yarış otomobilleri, jipler binek otomobil tipi araç olarak belirtilmiş olup, bu taşıtlar 87.03 tarife pozisyonunda sınıflandırılmıştır. 2 seri No.lu Gümrük Genel Tebliği¹⁸ eki 87.03. tarife pozisyonu ile ilgili açıklama notlarında ise, şoför kısmının arkasındaki bölümde emniyet kemeri bulunmayan, bu bölümde yer alan koltukları sabit olmayan, sadece önde iki koltuğu olan, arkadaki yan camları kapalı olan panelvan, pikap vb. türü araçlar da (Connect, Partner, Berlingo, Caddy, Fiorino, Doblo, Kango, Starex, Transit, Vito vb.) 87.04 pozisyonunda kamyonet olarak sınıflandırılmıştır.

2.2- İade Talep Edebilecekler

İmalat, ham maddelerin veya yarı mamullerin makine ve iş gücüyle işlenerek her türlü malın elde edilmesi faaliyetidir. 6948 sayılı Sanayi Sicili Kanununun¹⁹ 2'nci maddesi gereği, *sanayi işletmeleri üretim faaliyetine başlamadan önce sanayi siciline ön kayıt yaptırmak zorunda olup*, bu kayıt sonucunda her işletme adına "*Sanayi Sicil Belgesi*" düzenlenmektedir. Motorlu araçların tadilatını veya bu araçlarla ilgili ek imalat yapanların da sanayi sicil belgesi sahibi olması gerekmektedir.

İade uygulamasından, **01/04/2018 tarihinden itibaren**, sadece Kanununa ekli (II) sayılı listenin 8701.20, 87.02, 87.03, 87.04, 87.11 G.T.İ.P. numaralarında yer alan taşıtların imalatında kullanılan (IV) sayılı listedeki mallarla sınırlı olmak üzere, söz konusu taşıtların sanayi sicil belgesine haiz imalatçıları yararlanabilecektir. Dolayısıyla, imalatçı niteliği taşımayan motorlu araç ticareti yapanlar tarafından, taşıta eklenen Kanununa ekli (IV) sayılı listede yer alan mallar için ödenen ÖTV iade alınamayacaktır.

Örneğin; otomobil imalatçısı (A) tarafından taşıtın imalat aşamasında kullanılan hoparlör için alış belgelerinde gösterilen ve beyan edilen ÖTV'nin iade edilmesi mümkündür. Ancak, motorlu araçların perakende ticareti faaliyetiyle iştigal eden otomobil bayii (B) tarafından, müşterinin talebi üzerine taşıta takılan hoparlör için, alış belgelerinde gösterilse dahi, ÖTV'nin iade edilmesi mümkün değildir.

Diğer taraftan, Türkiye'de kayıt ve tescil edilmiş taşıtlar üzerinde tadilat veya ek imalat yapmak suretiyle motorlu araç ticareti yapanların da sanayi sicil belgesinde yer alan üretim konusu ile sınırlı olmak üzere, ilk iktisap aşamasından önce ek imalat yaptıkları taşıtların imalinde kullandıkları (IV) sayılı listedeki malların alış faturaları ve benzeri belgeler üzerinde gösterilen

¹⁷ 13/09/2008 tarih ve 26996 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁸ 28/06/2014 tarih ve 29044 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁹ 24/04/1957 tarih ve 9593 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

ve beyan edilen ÖTV'nin iadesini talep etmeleri mümkündür.

Örneğin; “minibüs, otobüs tadilatı” konusunda sanayi sicil belgesini haiz imalatçının, faaliyet konusuna uygun olarak ilk iktisap aşamasından önce panelvan olarak alıp minibüse tadil ettiği aracın koltuklarının arkasına taktığı/eklediği monitörler için yüklediği ÖTV'nin iadesini talep etmesi mümkündür.

2.3- İade Talep Edilebilecek Tutar ve İade Talep Süresi

Kanununa ekli (II) sayılı listenin belirtilen G.T.İ.P. numaralarındaki taşıtların imalinde kullanılan (IV) sayılı listedeki mallar için iadesi talep edilebilecek ÖTV tutarı, yalnızca ÖTV mükelleflerinden satın alınan veya taşıtın imalatçısı tarafından doğrudan ithal edilen (IV) sayılı listedeki mallar için söz konusudur. ÖTV uygulanan safhadan sonraki satıcılardan alınan (IV) sayılı liste kapsamındaki mallar için ödenen (dolayısıyla alış belgelerinde görünmemesi gereken ve malın fiyatına dâhil edilmiş olan) ÖTV'nin imalatçısına iadesi mümkün değildir.

İmalatçılar tarafından satın alınan veya doğrudan ithal edilen (IV) sayılı listedeki malların oto radyosu, hoparlör, monitör, ısıtıcı rezistansı, uzaktan kumanda cihazı gibi taşıtların tamamlayıcı parçası veya eklentisi niteliğinde olması ve ticari teamüllere göre mutat olarak taşıtlarla birlikte teslim edilen mallardan olması zorunludur. Bununla birlikte taşıtların imalinde kullanılan (IV) sayılı listedeki mallar için ödenen ÖTV'nin iadesinin, taşıtın üretiminde kullanıldığı ayı takip eden aydan itibaren en geç 1 (Bir) yıl içinde talep edilmesi gerekmektedir.

Örneğin; ÖTV mükellefi (A)'nın ürettiği radyoyu ÖTV ödeyerek satın alan taşıt imalatçısı (B), söz konusu malı imal ettiği taşıtta kullanması

halinde, (A)'nın satış faturasında gösterilen ve yine (A) tarafından beyan edilerek vergi dairesine ödenen ÖTV tutarının iadesini talep edebilecektir.

- (A) tarafından ÖTV mükellefi olmayan (C)'ye satılan ve taşıt imalatçısı (B) tarafından (C)'den satın alınan ve malın fiyatına dâhil edilmiş olan ÖTV'nin iadesi mümkün değildir.
- (B) tarafından ithal edilen monitör için ithalat aşamasında gümrük idaresine ödenen ÖTV, bu malın maddede sayılan taşıtların imalinde kullanılması durumunda, imalatçı (B)'ye iade edilebilecektir.

2.4- İade Uygulaması

İade talebinin, internet vergi dairesi üzerinden KDV yönünden bağlı olunan vergi dairesine verilecek 429 sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin²⁰ ekinde yer alan “Standart İade Talep Dilekçesi” ile elektronik ortamda ve birer aylık dönemler itibarıyla yapılması gerekmektedir.

ÖTV mükellefinden satın alınan veya doğrudan ithal edilen Kanununa ekli (IV) sayılı liste kapsamındaki malların, taşıtın imalatçısı tarafından yasayla belirlenen G.T.İ.P. numaralarındaki taşıtların imalinde kullanıldığının vergi inceleme raporu veya YMM tarafından düzenlenen raporla tespit ve tevsik edilmesi zorunludur. Bir takvim yılını aşmamak ve her bir aylık döneme ilişkin bilgi ve hesaplamaların ayrı ayrı yer alması kaydıyla, birden fazla aylık dönemi kapsayan tek YMM raporu düzenlenmesi/ibraz edilmesi mümkündür. 5.000-TL'yi aşmayan iade talepleri teminat, vergi inceleme raporu ve YMM raporu aranmaksızın, vergi dairesince yapılacak kontrollere istinaden sonuçlandırılacaktır. İade talebinin nakden veya mahsuben yapılması mümkün olup, mahsuben iade talepleri, mükellefin vergi borçları ve fer'ileri için yapılabilecektir.

²⁰ 10/10/2013 tarih ve 28791 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

İade taleplerinde, standart iade talep dilekçesine eklenecek belgeler 4 seri No.lu Tebliğde aşağıdaki gibi sayılmıştır.

- İade talep eden imalatçının sanayi sicil belgesinin aslı veya noter onaylı örneği,
- İadeye konu ÖTV tutarlarını içeren malların alımına ilişkin fatura ve benzeri belgelerin listesi,
- Taşıt imalatçısı adına düzenlenen ve üzerinde ÖTV'nin ayrıca gösterildiği fatura veya benzeri belgelerin örnekleri,
- İmalatçı tarafından yurtiçinden satın alınan veya ithal edilen (IV) sayılı liste kapsamındaki malların, taşıtların imalinde kullanıldığını gösteren YMM raporu. (İadenin, YMM raporu ibraz edilerek talep edilmesi halinde verilir.)

İade talepleri, bir önceki bölümde belirtilen belgeler tamamlanmadıkça hüküm ifade etmemektedir. Bu belgelerin vergi dairesine ibrazı üzerine ilgili vergi dairesince, taşıtın imalinde kullanılan (IV) sayılı listedeki mallara ilişkin ÖTV'nin, mükellefi tarafından ödenip ödenmediğinin teyidi yapılmaktadır. Bu teyitten sonra, 5.000-TL'yi aşan mahsuben veya nakden iade talepleri, vergi inceleme raporu veya YMM raporuna göre yerine getirilir. İadesi istenen tutar kadar teminat verilmesi halinde, iade talebi yerine getirilir ve teminat, vergi inceleme raporu veya YMM raporu sonucuna göre çözülmektedir.

Diğer taraftan, bir takvim yılının üç veya daha fazla aylık döneminde YMM raporuna istinaden

iade alan mükelleflerin, her takvim yılı için herhangi bir aylık dönemi vergi dairesince inceleme ve sevk edilmekte ve ilgili dönemde iade alınan tutarla, vergi inceleme raporuyla tespit edilen olması gereken iade tutarı arasında %5 (Beş) ten fazla farklılık bulunması (*fazla iade alınmış olması*) halinde, mükellefin ilgili takvim yılında iade aldığı tüm dönemler vergi incelemesine sevk edilmektedir.

3- İADE UYGULAMASINA İLİŞKİN ÖRNEKLER

Çalışmamızın önceki bölümlerinde ayrıntılı olarak belirttiği üzere, ÖTV Kanununa ekli (II) sayılı listedeki bazı taşıtların imalatında kullanılan (IV) sayılı listedeki mallar için ödenen ÖTV'nin iadesi uygulamasının aşağıdaki gibi çeşitli örneklerle açıklanması, konunun daha iyi anlaşılması açısından önem arz etmektedir.

Örnek 1: Sanayi sicil belgesine haiz olarak otomobil, kamyon ve otobüs imalatı yapan mükellef A, 4760 sayılı ÖTV Kanununun 9/A maddesi kapsamında KDV yönünden bağlı olduğu vergi dairesine 2018/Mart-Nisan-Mayıs-Haziran dönemleri ile ilgili olarak her ay için ayrı ayrı olmak üzere ÖTV iade talebinde bulunmuştur. Mükellef, aşağıda ayrıntılı bilgileri verilen 12 adet fatura örneğini iade talep dilekçesine eklemiş ve bu faturalara istinaden yurtiçinden alınan veya ithal edilen malları, ÖTV (II) sayılı listede sayılan bazı taşıtların imalatında kullandığını beyan etmiştir.

ÖTV (II) Sayılı Listedeki Bazı Taşıtların İmalatında Kullanılan Mallara İlişkin Fatura Listesi-2018								
Sr. No	Fatura Dönemi	Fatura No	Malın Cinsi	Mal Bedeli	ÖTV ²¹	Toplam	KDV %18	Fatura Genel Toplamı
				a	b	c=a+b	d=c*18/100	c+d
1	Mart	32080	Navigasyon	2.500,00	500,00	3.000,00	540,00	3.540,00
2	Nisan	56102	Oto Radyosu	2.000,00	400,00	2.400,00	432,00	2.832,00
3	Nisan	77800	Hoparlör	3.000,00	600,00	3.600,00	648,00	4.248,00
4	Mayıs	12350	Monitör	5.000,00	500,00	5.500,00	990,00	6.490,00
5	Mayıs	90805	Uzaktan Kumanda	250,00	50,00	300,00	54,00	354,00
6	Mayıs	61020	Bas Amfi Ses Sistemi	10.000,00	2.000,00	12.000,00	2.160,00	14.160,00
7	Haziran	65400	Navigasyon	2.500,00	500,00	3.000,00	540,00	3.540,00
8	Haziran	78450	Araç Telsiz Telefon	1.000,00	200,00	1.200,00	216,00	1.416,00
9	Haziran	53220	Araç İçi Kamera	1.500,00	300,00	1.800,00	324,00	2.124,00
10	Haziran	98125	Monitör	5.000,00	500,00	5.500,00	990,00	6.490,00
11	Haziran	11430	Cam Filmi	1.000,00	100,00	1.100,00	198,00	1.298,00
12	Haziran	47683	Isıtıcı Rezistansı	500,00	50,00	550,00	99,00	649,00
TOPLAM				34.250,00	5.700,00	39.950,00	7.191,00	47.141,00

Mükellefin iade talebine eklediği söz konusu fatura listesi ve fatura örnekleri tetkik edildiğinde;

- a) 32080 seri numaralı fatura ile alınan “*Navigasyon*” ürünü Kanuna ekli (II) sayılı listedeki bazı taşıtlarda kullanıldığı beyan edilmiş olsa da, iade uygulaması 01/04/2018 tarihinden itibaren başladığından, bu tarihten önce alınarak ilgili taşıtlarda kullanılan söz konusu cihaz için ödenen **500,00-TL** ÖTV,
- b) 61020 seri numaralı fatura ile alınan “*Bas Amfi Ses Sistemi*”, 78450 seri numaralı fatura ile alınan “*Araç Telsiz Telefonu*” ve 53220 seri numaralı fatura ile alınan “*Araç İçi Kamera*” türündeki mallar ticari teamüllere uygun mutaat olarak taşıtlarla birlikte teslim edilen mallardan olmaması (yani müşterinin özel isteği üzerine imalat aşamasında kullanılması) dolayısıyla, söz

konusu faturalarda yazılı olan ve ödenen toplam (2.000+200+300) **2.500,00-TL** ÖTV,

- c) 98125 seri numaralı fatura ile alınan “*Monitör*” ürününü satan firma hakkında SMİYB (sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge) düzenleme açısından Vergi Tekniği Raporu bulunduğu tespit edilmesi ve bu suretle söz konusu malın alınmasının gerçeği yansıtmadığının anlaşılması sebebiyle, söz konusu faturada yazılı olan ve ödenen **500,00-TL** ÖTV,
- d) 11430 seri numaralı fatura ile alınan “*Cam filmi*”, ÖTV kanununa ekli (IV) sayılı listede sayılan mallar arasında olmaması nedeniyle, söz konusu faturada yazılı olan ve daha önce ödenmiş olan **100,00-TL** ÖTV, Kanunun 9/A maddesi uygulaması kapsamında iade alınamayacaktır.

²¹ 10/10/2013 tarih ve 28791 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

İbraz edilen fatura döküm listesindeki diğer mallara ilişkin olarak ise, iade mevzuatına aykırı bir duruma rastlanılmadığından, daha önce imalat aşamasında ödenen toplam (5.700-500-2.500-500-100) 2.100,00-TL Özel Tüketim Vergisinin nakden/mahsuben iade alınmasında bir sakınca bulunmamaktadır.

Örnek 2: İmalatçı niteliğine haiz olarak motorlu araç ticareti yapan bayi B, 2018 yılında aşağıda belirtilen aylık dönemler ile ilgili olarak, 4760 sayılı ÖTV Kanununun 9/A maddesinde düzenlenen iade uygulaması kapsamında her ay için ayrı ayrı olmak üzere iade talebinde bulunmuştur.

Yıl/Dönem	İadesi Talep Edilen ÖTV Tutarı
2018/Temmuz	30.000,00-TL
2018/Ağustos	40.000,00-TL
2018/Eylül	60.000,00-TL
Toplam	130.000,00-TL

Mükellef B'nin iade dosyası kontrol edildiğinde; standart iade talep dilekçesinin, sanayi sicil belgesinin noter onaylı örneğinin, iadeye konu ettiği fatura döküm listesinin, fatura örneklerinin olduğu ve üç aylık toplamı 130.000,00-TL tutarındaki ÖTV'nin YMM raporu ibraz edilmek suretiyle iade olarak alındığı hususları tespit edilmiştir.

Takip eden süreçte, mükellef B, bir takvim yılı içinde üç veya daha fazla aylık dönemde YMM raporuna istinaden iade alması dolayısıyla, bağlı olduğu vergi dairesi tarafından seçilen **2018/Ey-**

Dönem	YMM Raporuna İstinaden İadesi Alınan ÖTV (A)	Vergi İnceleme Raporuna Göre İade Alınabilecek ÖTV (B)	Fazladan İade Alınan ÖTV (A-B)
2018/Eylül	60.000,00-TL	56.000,00-TL	4.000,00-TL

Tablodaki inceleme sonucundan da anlaşılacağı üzere, mükellef 4.000,00-TL fazladan ÖTV iadesi almış olup, bu tutar, daha önce

lül dönemi ve bu dönemde alınan **60.000,00-TL** ÖTV açısından vergi incelemesine sevk edilmiştir. Söz konusu inceleme sonucunda düzenlenen ilgili tarih ve sayılı vergi inceleme raporunda (VİR-İade) tespit edilen hususlar ve yapılan değerlendirmeler ise aşağıdaki gibidir.

a) 2018/Eylül döneminde alındığı beyan edilen ÖTV (IV) sayılı listede sayılı "Hoparlör"ün, ÖTV (II) sayılı listede sayılan ve ÖTV Kanunu 9/A maddesinde belirtilen 8701.20, 87.02, 87.03, 87.04 ve 87.11 G.T.İ.P. numaralarındaki taşıtların herhangi birinde kullanılmadığı, söz konusu malın aynı listenin 87.05 tarife pozisyonunda yer alan "Kurtarıcı" türündeki taşıtta kullanıldığı tespit edilmiştir. Hoparlör alımına ilişkin faturada yazılı ÖTV tutarı **3.000,00-TL**'dir.

b) Yine 2018/Eylül döneminde alındığı beyan edilen ÖTV (IV) sayılı listede sayılı "Navigasyon" cihazına ilişkin olan faturada, söz konusu malın ÖTV'sinin fatura üzerinde gösterilmediği (malın ÖTV uygulanan safhadan sonraki aşamada satıcıdan alınması ve malın fiyatına dahil edilmiş olması nedeniyle) tespit edilmiştir. Navigasyon alımına ilişkin fatura döküm listesinde yazılan ÖTV tutarı ise **1.000,00-TL**'dir.

Yukarıda yapılan tespitler, 4760 sayılı ÖTV Kanunu 9/A madde hükümleri ve çıkarılan 4 seri No.lu Tebliğ açıklamaları ile birlikte değerlendirildiğinde, mükellef hakkında 2018/Eylül dönemi için yeniden düzenlenen ÖTV iade hesabı aşağıdaki gibi olmuştur.

aynı dönem(2018/Eylül) için aldığı iade tutarı 60.000,00-TL'nin %5'i olan 3.000,00-TL'den daha büyük olduğundan, iade uygulaması hükümleri-

ne göre, mükellefin 2018 yılında iade aldığı tüm dönemlerinin (2018/Temmuz-Ağustos-Eylül) vergi incelemesine sevk edilmesi gerekmektedir.

SONUÇ

Otomotiv sanayi yarattığı katma değer, istihdama ve ihracata katkısı, vergi gelirleri ve birçok sektörde talep yaratıcı durumu ile ekonomiler açısından büyük önem taşımaktadır. Çevre koşullarında ve bilgi teknolojilerinde meydana gelen değişimler, otomotiv endüstrisinde de şiddetli bir rekabet ortamı yaratmıştır.

7103 sayılı Kanununun 60'ıncı maddesi ile 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa 9/A maddesinde düzenlenen vergi iadesi uygulamasıyla, (II) sayılı listede yer alan çekici, minibüs, otobüs, binek otomobil, kamyon, motosiklet gibi taşıtların imalinde kullanılan (IV) sayılı listedeki radyo, hoparlör, monitör, uzaktan kumanda cihazı gibi malların alış faturaları ve benzeri belgeleri üzerinde gösterilen ve beyan edilerek ödenen ÖTV'nin, (II) sayılı listedeki malların imalatçısına iade edilmesi imkanı getirilmiş olup, bu sayede, motorlu taşıt imalatındaki ÖTV yükünün azaltılarak otomotiv sanayindeki rekabet gücünün artırılması hedeflenmiştir.

Özel tüketim vergisi iadesi hakkında, 01/04/2018 tarihinden itibaren, sadece Kanununa ekli (II) sayılı listenin 8701.20, 87.02, 87.03, 87.04, 87.11 G.T.İ.P. numaralarında yer alan taşıtların imalatında kullanılan (IV) sayılı listedeki mallarla sınırlı olmak üzere, söz konusu taşıtların sanayi sicil belgesine haiz imalatçıları yararlanabilecektir. Söz konusu mallar için ödenen verginin iadesi, taşıtın üretiminde kullanıldığı ayı takip eden aydan itibaren, en geç 1 (Bir) yıl içinde talep edilebilecektir.

KAYNAKÇA

- ALPAY, A. Otomotiv Sanayimize Devlet Müdahaleleri ve Gümrük Birliği Sonrası Teknik Mevzuat, Makine Mühendisleri Odası Yayın No:198, Bursa.

- ANONİM, (2014/b), Otomotiv Sanayi Çalışma Grubu Raporu, T.C. Kalkınma Bakanlığı, Onuncu Kalkınma Planı, Ankara.
- Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 8 seri No.lu Gümrük Genel Tebliği, 13/09/2008 tarih ve 26996 sayılı Resmi Gazete.
- Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 2 seri No.lu Gümrük Genel Tebliği, 28/06/2014 tarih ve 29044 sayılı Resmi Gazete.
- KAYAR Rüştü-YILMAZ Erkan, Dünya ve Türkiye Otomotiv Sanayi Üzerine Genel Bir Değerlendirme, Selçuk Üniversitesi Akşehir Meslek Yüksek Okulu Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 2, Sayı 7, 2016.
- Maliye Bakanlığı 429 sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği, 10/10/2013 tarih ve 28791 sayılı Resmi Gazete.
- Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı Özel Tüketim Vergisi (II) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair 4 seri No.lu Tebliğ, 12/05/2018 tarih ve 30419 sayılı Resmi Gazete.
- Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı'nın 03.01.2012 tarih B.07.1.GİB.4.06.17.01-ÖTV-2010:11-02/-12 sayılı Özeldesesi.
- Otomotiv Sanayi Derneği(OSD), Otomotiv Sanayi Genel İstatistik Bülteni-2018, Erişim Tarihi: 09 Eylül 2018.
- ÖZDAMAR Gökhan, ALBENİ Mesut, Türkiye Otomotiv Sanayisi Dış Ticaret Rekabet Gücü Üzerine Bir İnceleme, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı 13, 2011.
- PİŞKİN, S. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası Otomotiv Sektör Raporu, Ocak 2017.
- T.C. Yasalar (24/04/1957), 6948 sayılı Sanayi Sicili Kanunu, Ankara: Resmi Gazete (9593 sayılı).
- T.C. Yasalar (14/05/1964), Türk Gümrük Tarifesi Cetveli Hakkında Kanun, Ankara: Resmi Gazete (11711 sayılı).

- T.C. Yasalar (13/10/1983), 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, Ankara: Resmi Gazete (18195 sayılı).
- T.C. Yasalar (02/11/1984), 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu, Ankara: Resmi Gazete (18563 sayılı).
- T.C. Yasalar (04/11/1999), 4458 sayılı Gümrük Kanunu, Ankara: Resmi Gazete (23866)
- T.C. Yasalar (12/06/2002), 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu, Ankara: Resmi Gazete (24783 sayılı).
- T.C. Yasalar (27/03/2018), 7103 sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, Ankara: Resmi Gazete (30373 sayılı).
- <https://www.dunya.com/kose-yazisi/ozel-tuketim-vergisi-on-yasinda>, Erişim Tarihi:10 Eylül 2018.
- <https://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem26/yil01/ss533.pdf> , Erişim Tarihi:11 Eylül 2018.